

گذری کوتاه بر آموزش کاربردی روزنامه نگاری در نشریات دانشجویی

تیر نویسی

پیکر بندی خبر

بخش اول هر خبر ، گزارش و مصاحبه ای به تیتر و یا عنوان آن مطلب خبری اختصاص می یابد و همچون خبر باید روشن دقیق و بدن ابهام باشد و باید از واژه های رسا در تیتر استفاده شود

تیتر - عنوان خبر

لید - خلاصه و چکیده خبر است

متن خبر - به تشریح خبر می پردازد

حقوق کارکنان دولت افزایش می یابد

وزیر بهداشت : حقوق کارکنان دانشگاه های علوم پزشکی ۳۵٪ افزایش خواهد یافت
جزئیات خبر

.....

تیتر

هدایت کننده خواننده به خبر است - بیان خبر به شکل کوتاه - ترغیب خواننده به خواندن خبر -
تعیین وزن و اهمیت خبر - تفکیک مطالب از یکدیگر -
کمک به زیباتر شدن

ویژگیهای تیتر

باید روشن و بدون ابهام باشد
تیتر باید با لید هماهنگ باشد
تیتر به آینده توجه دارد
تیتر باید صاحب معنای مستقل باشد
خواننده با خواندن تیتر باید متوجه خبر شود
تیتر نباید پرسشی باشد
تیتر نباید با فعل منفی تمام شود
از بکار بدن کلمات تشریحی در تیتر بپرهیزید
در ابتدای تیتر نباید از حروف اضافه استفاده شود
تیتر بهتر است فعل داشته باشد

اجزای تیر

تیر اصلی

محور اساسی خبر است و تمام دقت نویسندگان متوجه تیر است. در بین اجزای تیر از همه مهمتر است و به دلیل اهمیت با حروفی بزرگتر نسبت به سایر اجزای نوشته می شود

روتیر

تیری است که بالای تیر اصلی قرار می گیرد و به نوعی مقدمه تیر اصلی محسوب می شود و با حروفی کوچکتر از حروف اصلی نوشته می شود

به سبب جاری شدن سیل و ریزش کوه
راه تهران چالوس بسته شد

اجزا تیترا

زیر تیترا

بعد از تیترا اصلی می آید و حروف آن کوچکتر از تیترا اصلی است

روتیترا - به علت آزار و شکنجه زوار ایرانی توسط شرطه های عراقی
تیترا اصلی - علمای نجف نماز جماعت نخواندند
زیر تیترا - حضرت آیت ا... حکیم از حوزه علمیه نجف خارج و حوزه تعطیل شد

خلاصه تیترا (سوتیترا)

در خبر های مهم که دارای اجزا متعدد است کاربرد دارد . نشان آن دایره و یا ستاره در ابتدای تیترا است

تیترا اصلی - حزب بعث سوریه از عناصر جبهه تصفیه شد
زیر تیترا - چریکهای صائقه به باز داشتگاههای شمال سوریه فرستاده شدند
خلاصه تیترا * استعفای وزیر خارجه سوریه هنوز قطعی نشده و مبارزه داخل حزب بعث همچنان ادامه دارد

اجزا تیترا

نیم تیترا

در نشریات گاهی به غیر از موضوع اصلی خبر که تیترا اصلی را به خود اختصاص می دهد گاهی مسئله مهم دیگری نیز یافت می شود که نیم تیترا استفاده می شود . نیم تیترا پس از تیترا اصلی از سایر تیترا ها مهمتر و برجسته تر است و حروف نیم تیترا پس از حروف اصلی از سایر گونه های تیترا بزرگتر است

میان تیترا

تیتراهای کوچکی هستند که در میان خبر های طولانی استفاده می شوند . هم مطلب را زیباتر می کنند و هم مانع خسته شدن خواننده می شوند

مثال برای اجزا تیتر

روتیتر - مجلس شورای اسلامی قانون جدید معافیت از خدمت نظام را تصویب کرد
تیتر اصلی - ۱۰۰ هزار مشمول غایب از خدمت معاف شدند
زیر تیتر - مشمولان متولد ۱۳۳۸ تا ۱۳۵۷ با پرداخت حداقل ۱۰ میلیون ریال کارت معافیت می گیرند
نیم تیتر - مشمولان تحصیل کرده باید تا اول شهریور خود را معرفی کنند

تیتر های خلاصه * از افراد تحصیل کرده در مراکز فرهنگی آموزشی استفاده خواهد شد
* ۱۰۰ میلیارد تومان درآمد دولت از طریق قانون جدید معافیت نظام وظیفه است
* مشمولان تحصیل کرده فقط در صورتیکه مازاد بر احتیاج سپاهها باشند از خدمت معاف می شوند

ضربه آهنگ تیترا

ضرب آهنگ یکنواخت:

کنگره حافظ در شیراز گشایش یافت - جشنواره ابن سینا آغاز شد . کارگاه اصول تیترا نویسی برگزار می شود (ریتم آن کم است)

ضرب آهنگ موجی:

هفته‌ای در پیش است؛ سرد، بارانی، برفی

ضرب آهنگ شکسته

(ضرب الاجل تمام شد. افزایش قیمت ممنوع)

انواع تیتر

تیترهای استنباطی

برداشت صحیح از مجموعه یک خبر است که می‌تواند در قالب یک تیتر ظاهر شود. در تیتر استنباطی نمی‌خواهیم یک جمله یا یک کلمه را از داخل جدا کنیم، چرا که امکان دارد جمله مهمی نداشته باشیم یا به هر دلیلی نمی‌خواهیم جمله‌ای را برجسته کنیم. خبرنگار باید از خبر مورد نظر تشخیص دهد که تیتر استنباطی از چه چیزی برگرفته شود. (هشدار، تهدید یا اخطار)

سخنان رییس جمهور درباره آینده اقتصادی کشور

تیترهای چکشی

این نوع تیتر با هدف تهییج خواننده از دهه چهل وارد مطبوعات ایران شده است. معمولاً درشت‌نمایی یک کلمه جذب‌کننده به همراه یک جمله و یک عکس در این تیتر به کار می‌رود.

یخبندان در فرانسه بیداد می‌کند
بی‌آبی در خوزستان امان را بریده است

انواع تیتر

تیتر اقناعی

این تیترها معمولاً با هدف جهت‌دهی افکار عمومی، تبلیغ غیر مستقیم و القای یک پیام به کار می‌روند. در این نوع تیتر بار عاطفی ویژه کلمات در جلب توجه خواننده نقش مهمی دارد. تیتر عادی: عراق با پیشنهاد آمریکا برای مذاکره درباره کویت موافقت کرد
تیتر اقناعی: توافق عراق و آمریکا برای مذاکره در ژنو

دو تیتری

دو تیتره: در خواست جهانی برای کمک به مردم عراق
بغداد همچنان زیر آتش است

در این تیترها، حروف باید زیر هم و هم‌اندازه باشند، این نوع تیتر از خبرهای چند موضوعی و تلفیقی بدست می‌آید لذا، دو موضوع تیتر می‌شود. از نظر ساختاری در سطر اول باید حالت مصدری در تیتر باشد و بدون فعل بیاید و سطر دوم باید با فعل ختم شود، حالت اول و دوم جایگزین یکدیگر نمی‌شوند. دو تیتره: پیشنهاد ایران برای تشکیل کنفرانس اسلامی
جبهه دوم علیه عراق از ترکیه گشوده شد
در این حالت ارتباط معنایی این دو تیتر از یکدیگر دور شده و اگر چه می‌تواند موجب ایجاد کنجکاوی در خواننده شود، باید در لید خبری توضیح لازم نوشته شود تا در صورت دور افتادگی دو تیتر مخاطب وادار به دنبال کردن خبر شود.
دو تیتره در مطبوعات کاربرد دارد و اگرچه در خبرگزاری وجود ندارد ولی می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

*** برای نخستین بار دو تیتری‌ها در جریان جنگ متحدین با عراق موسوم به (جنگ نفت) در روزنامه ابرار توسط حسین قندی مورد استفاده قرار گرفت.**

استثنائات

قواعد حاکم بر تیتیر در برخی موارد رعایت نمی شود

تکرار کلمات در تیتیر

تیتیر - ایران گریست، خون گریست

این تکرار در تیتیر جزء استثنائات قرار می گیرد، چرا که هم خبر دارد و هم ضرب آهنگ.

تیتیر - در گزارش گل مریم، گل سوسن، گل یاس دل خوش سیری چند

این نوع تکرار به تیتیر لطمه نمی زند.

فعل منفی در تیتیر

تیتیر نباید با فعل منفی پایان بگیرد، مگر این که خبری داشته باشد.

مثال: شلیک ۵ گلوله آرامش رئیس جمهور را به هم نزد

تیتیر سوالی

ارتش الجزایر کودتا می کند؟ آیا مدارس باز می شود؟ واکسیناسیون کی آغاز می شود؟

گاهی می توان از تیتیر سوالی استفاده کرد ولی باید نوعی خبر در آن وجود داشته باشد